

11. 10. 2024

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Svépomocná satisfakce v kontextu ochrany osobnosti

V otázkách ochrany osobnosti je nutné být obezřetný při řešení neoprávněných zásahů, neboť snaha o svépomocnou nápravu, tzv. autosatisfakci, může vést k omezení nebo dokonce ztrátě nároku na přiměřené zadostiučinění. Ochrana osobnosti poskytuje jednotlivcům právo bránit svou čest, důstojnost a soukromí před neoprávněnými zásahy, jak je zakotveno v českém občanském zákoníku. Pokud se poškozený pokusí ovšem vyřešit újmu vlastními silami, může to negativně ovlivnit jeho možnost domáhat se náhrady soudní cestou. Tento článek se zaměřuje na judikaturu, která objasňuje, jak autosatisfakce může ovlivnit nárok na zadostiučinění.

Podle rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 31. ledna 2001, sp. zn. 30 Cdo 2971/2000, je účelem satisfakce dle § 13 zákona č. č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, reparace následků zásahu do osobnostních práv. Satisfakci poškozené fyzické osobě lze ovšem přisoudit pouze za předpokladu, že k příslušné reparaci zásahu dosud nedošlo. Tento rozsudek připouští, že poškozený si fakticky poskytne sám určitou formu zadostiučinění, a to na úkor zájmů škůdce. Tím může být například následný a jinak neakceptovatelný verbální nebo brachiální útok. V těchto situacích je třeba vyhodnotit, jak hluboko zasáhl útok do osobnostních práv fyzické osoby a zda přiměřená satisfakce odpovídá této míře zásahu. Zároveň je nutné zohlednit, do jaké míry byla potřeba satisfakce vyvážena svépomocí poškozeného.

Výše uvedené závěry potvrdil znovu Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 17. října 2012, sp. zn. 30 Cdo 701/2011. Dle tohoto rozhodnutí může svépomocná satisfakce snižovat potřebu náhrady nemajetkové újmy, pokud je adekvátní a přiměřená. V této věci žalobce reagoval na urážky a dehonestující výroky proti jeho osobě publikováním článků v měsíčníku, jehož byl odpovědným redaktorem. Konkrétně, zveřejnil článek „Jdi do prdele, vole!“ a další texty s posměšnými komentáři, které měly cílit na škůdce a adresovat mu dehonestující zprávy. Tento krok žalobce představoval formu svépomocné satisfakce, kde se snažil vyrovnat se s útokem, který na něj byl směřován. Soud se zabýval tím, zda tato svépomocná satisfakce, která zahrnovala veřejné a ostře formulované články, již dostatečně vyvážila a odčinila zásah do osobnostních práv žalobce. Bylo třeba posoudit, zda reakce žalobce v podobě publikovaných textů a jeho komentářů byla přiměřená a zda splnila účel odčinění způsobené újmy. Tento postup měl vliv na rozhodnutí o dalším přiznání náhrady nemajetkové újmy, protože pokud by svépomocná satisfakce již dostatečně nahradila zásah, další formální náhrada by mohla být považována za nadbytečnou. Soud následně rozhodl o tom, že články publikované žalobcem byly na hranici expresivity a mohly mít výraznější dopad než samotné urážky, které původně žalobce poškodily. Rozsudek dále zdůrazňuje, že při posuzování nároku na náhradu nemajetkové újmy je důležité vzít v úvahu nejen přímý zásah do osobnostních práv, ale i způsob, jakým byl tento zásah následně řešen.

V rozsudku ze dne 29. listopadu 2012, sp. zn. 30 Cdo 4003/2011, Nejvyšší soud rozšiřuje pohled na autosatisfakci, kdy zdůrazňuje, že tato nemusí být omezena pouze na vlastní jednání poškozeného. Může zahrnovat i formy ochrany poskytované státem, jako je trestní či správně právní postih škůdce. Soud posuzuje, zda poskytnutá satisfakce prostřednictvím přestupkového řízení dostatečně kompenzovala zásah do osobnosti a zda další satisfakce poskytnutá skrze civilní řízení je potřebná. Nejvyšší soud v tomto rozhodnutí především ukazuje, že svépomocná satisfakce může být součástí

širšího kontextu ochrany osobnosti, kde státní zásahy také hrají podstatnou roli.

Svépomocnou satisfakcí se rovněž zabýval i Městský soud v Brně v rozhodnutí ze dne 26. října 2021, sp. zn. 47 C 168/2020, ve kterém se zaměřil na vliv svépomocné satisfakce na potřebu formální náhrady nemajetkové újmy. V této věci žalobce reagoval na údajné porušení svých osobnostních práv tím, že zveřejnil neuctivé komentáře vůči žalovanému, ve kterých označil jeho dopis jako „udavačský“ a zpochybnil jeho důvěryhodnost a psychickou kondici. Městský soud rozhodl o tom, že tyto vlastní reakce žalobce představovaly dostatečnou formu svépomocné satisfakce, která zmírnila následky neoprávněného zásahu. V důsledku toho nebylo považováno za nutné přiznávat další formální náhradu nemajetkové újmy, protože svépomocná satisfakce byla adekvátní k vyrovnání vzniklé újmy. Tento přístup ukazuje, že pokud vlastní jednání žalobce účinně kompenzovalo újmu, další formální náhrada nemusí být nutná.

V závěru lze konstatovat, že svépomocná satisfakce může výrazně zmírnit nárok na přiznání nemajetkové újmy. Pokud poškozená osoba efektivně reaguje na neoprávněný zásah, například prostřednictvím veřejné kritiky nebo jiných vlastních kroků, může to snížit potřebu další formální kompenzace. Tento přístup umožňuje vyvážení mezi účinným odčiněním újmy a ochranou osobních práv, čímž přispívá k přiměřenému vyrovnání.

Mgr. Tereza Kuželová,
advokátní koncipientka

[Advokátní kancelář ONDŘEJOVÁ](#)

Příčná 8
110 00 Praha 1

Tel.: +420 777 086 287
e-mail: eva.ondrejova@ondrejova.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Smluvní autonomie vs. ochrana slabší strany v moderním kontraktačním právu](#)
- [Reklamace vad stavby](#)
- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Oceňování nemovitosti a přiměřená náhrada při zrušení spoluvlastnictví](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel × společnost\)](#)
- [Úročení jistoty \(kauce\), kterou skládá podnájemce nájemci - II. díl](#)
- [Když obecní pozemky již nemusí být obecní - institut mimořádného vydržení v obecním právu](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)